

Vetőmag

XX. évfolyam, 2013. 4. szám

A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és TermékTanács folyóirata

A tartalomról

- Arany Ősz: Magyarország
kiemelt vendég volt 2
- A nemesítési jogok
érvényesítése a fűféléknél 3
- A vetőmag helytakarékos
és biztonságos tárolása 5
- Fókuszban a vetőmagok
leporlásának vizsgálata 6
- Nagyigmádon
vetőmagüzemet avattak 15

Arany Ősz: Magyarország kiemelt vendég volt

Az idén 15. alkalommal megrendezett Arany Ősz élelmiszeripari és mezőgazdasági szakkiállítás az elmúlt 10 évben a legjelesebb orosz szakmai fórummá nőtte ki magát. A kiállítás több, mint 60 ezer négyzetméteren az agráripár alapvető irányzatait ölelte fel a mezőgazdasági gépgyártás, növénytermesztés, növényvédelem, állattenyésztés, állategészségügy, valamint az orosz és külföldi élelmiszer-előállítás területén.

Az október 9–12. között rendezett Arany Ősz hivatalos együttműködő partnere Hollandia volt. A két ország közötti együttműködésről és lehetőségekről szóló, a holland és orosz mezőgazdasági minisztérium által tartott fórumok mellett, a holland mezőgazdasági termékeket bemutató falucskát is megépítették az Összoroszi Kiállítási Területen, a „Népek barátsága” szökőkút körül.

Dmitrij Medvegyev miniszterelnök Oroszország legnagyobb agrárfórumának megnyitóján úgy nyilatkozott, hogy az orosz növénytermesztés helyzete kedvező, az állattenyésztésben, azon belül pedig a sertés-, és baromfi-

tenyésztésben tovább nőtt a termelés. Ezután Nyikolaj Fjodorov mezőgazdasági miniszter és Arkagyij Dvorkovics miniszterelnök-helyettes társaságában megtekintették a kiállítást.

A kiállítás keretében szakmai továbbképzések, kerekasztal beszélgetések zajlottak. Idén kiemelt szakmai program volt a külföldi résztvevők oroszországi befektetési szándékával foglalkozó előadás, valamint a *Fiatalok szerepe az agráripár fejlesztésében* c. fórum.

A 25 résztvevő ország közül Magyarország volt a kiállítás kiemelt vendége. A csaknem kétszáz négyzetméteres standon 40 cég mutatta be termé-

keit, a teljesség igénye nélkül: Woodstock Kft., ZKI Zrt., Agrota-2L Kft., CBA Kereskedelmi Kft., Hevesgép Kft., Olajbázis Kft., Questor-csoport, UBM Cégcsoport. A magyar-orosz gazdasági kapcsolatok újbóli megélénkülését bizonyítja a magyar agráripari termékek és élelmiszerek népszerűsége mellett Dmitrij Medvegyev orosz miniszterelnök látogatása a magyar standon. A Kardeván Endre, élelmiszerlánc felügyeletért és agrárigazgatásért felelős államtitkár, Czerván György, agrárgazdaságért felelős államtitkár és Simon Attila István, jogi és igazgatási helyettes államtitkár alkotta magyar szakmai delegációt Fazekas Sándor vi-

Konzultáció a magyar standon: Sövény Andor (Hungaroseed Kft.), Czerván György államtitkár (VM), Dr. Fazekas Sándor miniszter (VM), Marosi Gábor ügyvezető (Woodstock Kft.), Vlagyimír Szemjonovics Szotcsenkó akadémikus (Orosz Kukoricane-mesítő Intézet), Ivan Ivanovics Kuzmin (a FAK országok vetőmag szövetségének elnöke), Takács Géza (VSZT elnök)

dékfejlesztési miniszter vezette, aki sokadik alkalommal találkozott és tárgyalt Nyikolaj Fjodorov mezőgazdasági miniszterrel.

Az orosz fél érdeklődött a magyar vetőmagok iránt, Oroszország ugyanis most teremti meg a kizárólag GMO-mentes vetőmagok előállításának feltételeit. Ez azért nagy jelentőségű, mert a vidékfejlesztési miniszter találkozott az oroszországi tenyészállat és vetőmag beszerzésért felelős „Rossagrozling” vállalat vezérigazgatójával, Valerij Nazarovval.

Fazekas Sándor úgy nyilatkozott, hogy a mezőgazdasági termékek oroszországi importja tavaly 214 millió euró forgalmú volt, 2013 első negyedévében pedig 30 százalékkal nőtt a tavalyi év azonos időszakához képest, meghaladva a 95 millió eurót. Kiss Szilárd mezőgazdasági szakdiplomata évértékelő beszámolójából kiderült, hogy a 2011/2012-es időszakban há-

romszorosára növekedett azoknak a magyar vállalkozásoknak a száma, amelyek agráripari termékeket exportálnak Oroszországba, idén pedig további 68 mezőgazdasági termékeket gyártó magyar vállalkozás kapott exportengedélyt.

Magyar szüret Moszkvában címmel indult el a magyar borok népszerűsítése az orosz fővárosban, melynek keretében a szekszárdi borvidék nyolc borászata mutatkozott be az idei kiállításon. Ez alkalommal is az 1812 nevű étteremben rendezett borvacsorán látták vendégül az orosz üzletlancok tulajdonosait és képviselőit.

A kiállítás egybeesett a mezőgazdasági dolgozók napjának ünnepével, mely alkalomból a kiállítókat és a szakma képviselőit ünnepélyes előadásra hívták az Állami Kreml-palotába, ahol Dmitrij Medvegyev miniszterelnök köszöntötte a mezőgazdaságban dolgozókat. A miniszterelnök a

beszédében említette, hogy az idei év nem igazán kedvezett az orosz mezőgazdaságnak, ugyanakkor sikerült 90 millió tonna gabonatermést betakarítani, amely lehetővé teszi az ország élelmiszer-függetlenségének biztosítását. Megnyugtatta a mezőgazdaságban dolgozókat arról, hogy bármilyen gazdasági nehézség ellenére is teljesítik a 2020-ig tartó, a mezőgazdaság fejlesztését célzó állami programot. A költségvetési nehézségek ellenére a kormány nem hagyja magára a termelőket, és teljes mértékben teljesíti a kötelezettségeit annak érdekében, hogy az orosz mezőgazdaság versenyképes lehessen.

Az Arany Ősz keretében 8. alkalommal rendezték meg az Agrotek-Oroszország elnevezésű mezőgazdasági gépszemlét, amelyen 22 ország több, mint 200 vállalata mutatkozott be újdonságaival.

Hegedűs Nikolett

A nemesítői jogok érvényesítése a fűféléknél

Sok szó esik mostanában a növényfajta-oltalomról, illetve a nemesítők szellemi tulajdonhoz fűződő jogairól. Ez nem véletlen, hiszen nemesítőink az innovációt csak akkor tudják a gazdák versenyképességének megtartása és növelése érdekében magas szinten folytatni, ha a kutatás-fejlesztési ráfordításaikat megtérülni látják. Az elmúlt években mind hazánkban, mind az Európai Unióban a vonatkozó jogszabályi háttér komoly fejlődésen ment keresztül, és számos eszköz áll a nemesítők rendelkezésére, hogy fellépjenek a jogsértőkkel szemben. Megfelelően hatékony jogérvényesítés nélkül ezek a szabályok vajmi keveset érnek, hiszen ebben az esetben is érvényes az a már közhelynek ható megállapítás, hogy minden jogszabály annyit ér, amennyit sikerül belőle betartatni.

A belga székhelyű Breeders Trust segítséget nyújt az általa képviselt vetőmagcégek számára a nemesítői, illetve szerződésekből meghatározott jogok érvényesítésében. A Breeders Trust figyeli az oltalmazott növényfajok szaporítása után járó jogdíjak kifizetését, és ellenőrzi, hogy a piac minden szereplője megfeleljen a szabályoknak. A szervezet ügyvezetőjét, Corné van Beers-t kérdezem a Breeders Trust működéséről, és az eddigi eredményeiről.

Mikor alakult a szervezet, milyen cégeket képviselnek és hány esetben jártak el az alapítás óta?

– A Breeders Trust 2012. január 1-jével kezdte meg működését a fűvetőmag piacon. A fűvetőmag tekintetében a szervezet a következő nemesítő bázisokkal áll kapcsolatban: Barenburg Holding, DLF Trifolium, Eurograss, Germinal Holdings, NPZ Lembke, RAGT Semences en Saatzucht Steinach.

Jómagam is 2012. január 1-jétől dolgozom a szervezetnél, azóta 10 esettel, bejelentett visszaéléssel találkoztam. Egy eset történt Bulgáriában, Hollandiában, Portugáliában és Magyarországon, két eset Lengyelországban és négy volt Olaszországban.

Hány eset zárult a vetőmagcégek számára kedvező eredménnyel?

– A Breeders Trust két esetet zárt le, a hollandot és a bolgárt. A holland

► eset nem volt nagy jelentőségű, egy kertépítéssel foglalkozó cég fűvetőmagot kínált értékesítésre az interneten, egy olyan oldalon, mint az eBay. A hirdetés melletti kép keltette fel a figyelmet, amelyen egy raklap szerepelt jelöletlen fehér zsákokkal. A cég a befejezett munkák után megmaradt vetőmagot kínálta értékesítésre. A maradékot összegyűjtötték, a pázsitfűveket és a takarmányfűveket külön, és új zsákokba tették. Az interneten jelöletlen fehér zsákokban értékesítették igen alacsony áron. A kertépítőt tájékoztattuk, hogy jogszabályba ütközik, ha nem minősített vetőmagot értékesít. A felhívás hatására a cég felhagyott az illegális tevékenységgel, megállapodtunk, s ezzel az ügyet lezártuk. Ez az eset önmagában – mint mondtam – nem túl nagy jelentőségű, de alkalmas volt arra, hogy publikáljuk a sajtóban. A szervezet kiemelt célja, hogy a felhasználók széles körét tájékoztassa arról, hogy mit tesz az illegális kereskedelem visszaszorítása érdekében. Ez az eset a hatóságok, és a vetőmagcégek számára tartott előadásokban szintén jól demonstrálja, hogy mivel foglalkozunk.

Corné van Beers

A másik lezárt ügyben a bulgáriai Várna kikötőjén keresztül importáltak nem minősített fűvetőmagot. A statisztikákat figyelve feltűnt, hogy nagy mennyiségű fűvetőmag importja zajlik Várnán keresztül. Ezeknek a takarmányfű vetőmagoknak a jelentős részét Olaszországba szállították tovább. Miután talákoztam a bolgár mezőgazdasági miniszterrel, a kikötőben szigorították az ellenőrzést, aminek meg is lett az eredménye. A mezőgazdasági miniszter megerősítette, hogy komoly feladat volt elzárni ennek a csatornának az útját. A Bulgáriába importált fűvetőmagok nem a bolgár termelőkhez kerültek, ők helyi fajtákat használnak. A vetőmagcégek rendkívül elégedettek voltak, amikor értesültek róla, hogy ezen a csatornán nem érkezik több vetőmag.

Mely országok/fűfajok okozzák a legnagyobb problémát, és melyek a leggyakoribb szellemi tulajdonnal történő visszaélések?

– A legproblémásabb ország egyértel-

műen Olaszország, fajok tekintetében az olaszperje és az angolperje a visszaélések leggyakoribb tárgya. Gyakori probléma, hogy a vetőmagzsákban nem annak a fajtának a vetőmagja található, ami a címkén szerepel. Jelenleg 4 ügy van folyamatban egyetlen olasz céggel szemben. Ezek közül az egyikben nem a teljes termést küldték vissza az ügyfelemnek, a másik három esetben pedig más fajta vetőmagja volt a zsákban, mint a csatolt címkén. Az első ügyben az olasz hatóság nagyobb mennyiségű vetőmagot minősített, mint amennyit a cég visszaküldött az ügyfelemnek. A szerződésben egyértelműen szerepelt, hogy a teljes termést meg kell

küldeniük a fajtatulajdonosnak. Jelenleg még folynak a tárgyalások az ügyben. A többi esetben, bár a fűvetőmagokat minősítették Olaszországban, nem a címke szerinti fajta vetőmagja volt a zsákokban. Ha egy esetről lenne szó, akár még az sem lenne kizárt, hogy a feldolgozás során történik valami hiba, és véletlenül rossz fajta kerül a zsákba. De 3 rosszul címkézett fajtát fedeztem fel, és mindhárom esetben ugyanaz a cég volt érintett.

Ezek alapján könnyen levonható a következtetés, miszerint nagyon sok munkára van szükség, hogy megállítsuk az illegális olasz fűvetőmag kereskedelmet. Amikor egy termelő fűvetőmagot vásárol, bíznia kell abban, hogy a címkén szereplő fajta vetőmagja található a zsákban. Nem érdeke a termelőnek, hogy megfizeti a jó minőségű fűvetőmagot, és nem megfelelő terméket kap a pénzéért.

A Breeders Trust a tiszta kereskedelemért, és az egyenlő feltételekért dolgozik.

Magyarországon is aktív a szervezet? Jelenleg van folyamatban lévő ügy? Ha igen, milyen természetű?

– Magyarországon ellenőrzöm az egyik ügyfelem oltalmazott fűfajtájának vetőmagjai után járó nemesisítoi jogdíjak kifizetését, megelőzendő az illegális szaporítást és kereskedelmet, ami megzavarná a piacot.

Köszönöm a beszélgetést és további sikeres és eredményes munkát kívánunk a szervezet tevékenységéhez.

Ruthner Szabolcs

A vetőmag helytakarékos és biztonságos tárolása

Időről időre igyekszünk helyt adni az újságunkban az olyan innovatív technológiai újdonságoknak, amelyek a vetőmag-előállítás és -forgalmazás hatékonyságát, eredményességét növelik.

A mostani ajánlónkban nem teljesen új technológiáról, hanem egy talán még indokolatlanul kevés helyen alkalmazott vetőmagtároló rendszerrel szeretnénk szólni. A téma újdonság értékét azok az új finanszírozási lehetőségek (bérlés, lízingelés, pályázás) adhatják, amelyek segítségével a termék talán a korábbiaknál is szélesebb körben elterjedhet a vetőmagüzemi gyakorlatban.

A terméket kínáló cég prospektusának elején található gondolat szemléletesen leírja a vetőmag tárolási rendszer lényegét. New Yorkban és Tokióban nem lenne annyi felhőkarcoló, ha ezekben a városokban korlátlanul lehetne olcsó építési területhez jutni és alacsony házzal horizontálisan terjeszkedni. A többcélú, elemes tároló rendszer legnagyobb előnye, hogy a tárolási körülményekre érzékeny vetőmagot költség-hatékony kezelhetőséggel, az igényesen kialakított (klimatizált) raktár teljes belmagasságát kihasználva helyezi el „modul-silókban”, minden munkabiztonsági igényt kielégítő módon, közlekedési utak nélküli tömbös tárolásban, egymásra halmozható egységekben.

Biztonság

A nagy teherbírású tárolási rendszer elemei a vékonyfalú hegesztett acéldomokból álló tároló cellák. A bigbag-ek fülei a betárolás alkalmával biztonságosan fel függesztésre kerülnek a tároló cellákon kialakított – a bigbag kivételekor oldható – rögzítési pontokhoz. Ebben a tárolási módban a bigbag nem dőlhet meg, a munkaidő végén nyugodtan mehet pihetőre a felelős vezető, mert nem kell attól félnie, hogy munka közben rádől valakire egy egytonnás zsák.

A tárolási rendszer használata nélkül két szintnél magasabbra halmozott, tonnás bigbag-ek tárolása olyan munkabiztonsági kockázattal jár, amit nem lehet helytakarékosággal magyarázni – a baleseti helyszíneléskor sem. A szabadon álló, ömlesztett anyaggal megtöltött bigbag sajátossága, hogy fenéklapján állva, rövid idejű tárolási periódus alatt is átrendeződik a belsejében a tárolt szem-

csés anyag. Ezáltal a bigbag súlypontja megváltozik, valamilyen előre ki nem számítható irányba megdől, és így onnan, ahová gépi eszközzel még biztonságosan sikerült felrakni, levenni, már a változásból adódó veszély vállalása nélkül nem lesz lehetséges.

Minőségmegőrzés

Ebben a modul silóban nincs káros hatások miatt veszélyben a csírázó-képesség. Nincs a nagy silóknál fennálló zuhanási sérülés. Egymás tetejére halmozott állapotban, az alsó cellában legalulra került szemeket sem terheli a felettük lévő súly, sűrűlépése. Nincs szemtörési veszély. Az 1,5-2 m³-es egységekben nincs melegezés, az állati kártevők elleni védelem túl, jó hatékonysággal végezhető el a tárolás során a gázosítás. Ha probléma fordulna elő, annak kezelése egy tároló cellában izolálható, ami könnyen, gyorsan elkülöníthető a többi tároló anyagtól a problémakezelés időszakára.

Kombinálandóság

Az elemes tárolási rendszer a bigbag-ek raktári tárolására és polcokkal ellátva darabúrára, raklapos rakatokra is használható, tetszőleges méretű tömbök képezhetők belőlük.

Csereszabatos elemekből áll, később bármennyi darabbal bővíthető a meglévő tárolási kapacitás, ezért a tárolási rendszer 100 százalékig képes igazodni a felhasználó tárolási igényeihez és forrásellátottságához. A vetőmagot helytakarékosan lehet kezelni az egymást kö-

vető feldolgozási fázisokban és kereskedelmi értékesítésre alkalmas minőségi szinteken. Az eltérő beltartalmú flexibilis tartályokat eltérő feldolgozottságú anyagokkal töltve, lehet ugyanabban az acél tároló cellában átmeneti (technológiai) majd hosszú távú, egymásra halmozott tárolásba helyezni.

A téma terjedelme meghaladja, hogy a tárolási rendszer minden egyes jellemzőjéről ebben a cikkben beszámoljunk. Záró gondolatként annyit érdemes még megjegyezni, hogy a tárolási rendszer a Pioneer szarvasi, és a Syngenta mezőtúri üzemében több mint 10 éve sikerrel teljesít. A tárolási móddal kapcsolatos további információk a www.mobilizator.hu honlapon keresztül érhetők el.

– ruthner –

Fókuszban a vetőmagok leporlásának vizsgálata

Már többször szót ejtettünk a Vetőmag újság hasábjain a vetőmagcsávázás területének fejlődéséről. A csávázószer gyártó, és forgalmazó cégek csaknem egy évszázadra visszatekintő múltat tudhatnak maguk mögött a csávázási eljárások kutatásában és fejlesztésében. A hatóanyagok fejlődésével együtt korszerűsödtek a különböző csávázószer formulációk, eljárások (száraz-, nedves-, habos és gél csávázás) és műszaki megoldások (folyamatos-, illetve szakaszos csávázó gépek) is. Egyik fontos – ha nem a legfontosabb – mozgatórugója a fejlesztéseknek az egyre növekvő környezetvédelmi és egészségvédelmi elvárásoknak való megfelelés.

Sajnos, az elmúlt hónapokban elsősorban nem a technológiai újításokról kellett beszámolnunk, hanem a csávázást övező hisztériáról, és a szakmailag megalapozatlan hatóanyag betiltásokról is. Az élet azonban megy tovább: a vetőmagipar szereplői azon fáradoznak, hogy további kockázatsökkentő eljárásokat fogantossítsanak, illetve a csávázás teljes vetőmagüzemi folyamatára adaptált minőségbiztosítási rendszert vezessenek be.

A vetőmagipar a csávázás során maximális gondossággal jár el, de egyes vetőgép típusokban a csávázott vetőmagok egymáshoz dörzsölődése így is porleválást okozhat, amely a vetés során a szabadba juthat. Ezért egyrészt kiemelten fontos, hogy a vetési munkálatokra vonatkozó kockázatsökkentő intézkedések termelői szinten bevezetésre kerüljenek. Másrészt a vetőmagüzemeknek folyamatosan ellenőrizniük kell a kész vetőmag porleválásának mértékét.

A leporlásra vonatkozó referencia érték rendkívül alacsony, néhány tized gramm 100 000 magonként a teljes porfrakcióra vonatkoztatva. Több EU tagállam már jogszabályba foglalta ezeket az értékeket, de azokban az országokban is, ahol nincs kötelezően előírt határérték, a cégek önkéntesen vállalják ezeknek az értékeknek a betartását. Jelenleg még csak a rovarölő szerrel kezelt vetőmagokra van ilyen előírás, de várhatóan a közeljövőben a fungicidekkel csávázott vetőmagoknál is hasonló szabályozás lép majd életbe.

A hazai vetőmagüzemeknek eddig

külföldre kellett vinniük a mintáikat, amennyiben a leporlás értékét az ún. Heubach teszt segítségével szeretnék volna meghatározni. Ezen a területen komoly előrelépésről lehet beszámolni, hiszen a kecskeméti székhelyű BÁCS-ÁG Kft. Vetőmagvizsgáló Laboratóriuma a leváló portartalom Heubach pormérő berendezéssel törté-

képpen érdemes megemlíteni, hogy többek között a Syngenta mezőtúri ESTA auditált vetőmagüzemében előállított vetőmagok leporlásának vizsgálatát is részben a BÁCS-ÁG Kft. végzi.

A BÁCS-ÁG Kft. Mezőgazdasági Vizsgáló és Termékminősítő Laboratóriuma egyébként több mint 40 éves tapasztalattal rendelkezik a különböző

A BÁCS-ÁG Kft. laborjában működő Heubach pormérő

nő mérésére az SGS által akkreditált eljárással rendelkezik. Az eljárás a vetőmagcsávázás európai minőségbiztosításának (ESTA) rendszerébe illeszkedik. A vetőmagról (porfrakcióból) a hatóanyag kimutatása és mennyiségének meghatározása nagynyomású folyadék kromatográffal (HPLC) történik. A labor jelenleg Tiametoxam, Fludioxonil, Teflutrin hatóanyagok kimutatását végzi, mely eljárások nemzeti akkreditációja folyamatban van. Mindenféle-

mezőgazdasági, élelmiszeripari termékek, illetve a talaj vizsgálata területén. Az 1990-es évek eleje óta meglévő akkreditáció műszaki köre nemcsak a vizsgálatokat, hanem a mintavételezéseket is magában foglalja. A 25 fős profi laboratóriumi apparátus pontos, megbízható, gyors, több száz különböző vizsgálat elvégzésére képes. Bővebb információ és kapcsolatfelvétel a www.bacsag.hu honlapon keresztül lehetséges.

Ruthner Szabolcs

A vetőmagszektor segíti a hatékony generációváltást

Az AGRYA közvetítésével az elmúlt két évben példamutató partnerség jött létre az üzleti szektor, állami szervezetek és szakmai civil szervezetek között a generációs kihívások kezelésére. A partnerséghez, a Syngenta révén, 2013-ban csatlakozott a vetőmagiparág is, hiszen egyértelmű, hogy a magyar mezőgazdaság jövője elképzelhetetlen a generációs problémák kezelése nélkül. Kulcskérdés, hogy a családi gazdaságoknál és a gazdálkodó szervezeteknél biztosított legyen a generációs folytonosság.

A mezőgazdasági vállalkozók korát tekintve elmondható, hogy a 27 európai tagállam gazdálkodóinak 29 százaléka 65 évnél idősebb, s nem jobb ez az arány Magyarországon sem. A KSH 2011. évi adatai alapján hazánkban ez ugyanúgy 30 százalék, s nem kedvezőbb az 55 évnél idősebb korosztály százalékos aránya sem (28 százalék).

Korcsoport (év)	Termelők %-a
14-24	0,7
25-34	6,3
35-44	14,4
45-54	21,3
55-64	27,8
65 vagy felette	29,5
Összesen	100,0

Természetesen a magyar agrártársadalom átrendeződése – átlagéletkorát, nagyságát, foglalkoztatásban betöltött szerepét tekintve – nem új jelenség, de az utóbbi két évtizedben rendkívüli módon felgyorsult. Az egymással párhuzamosan megjelenő kedvezőtlen demográfiai folyamatok és élesedő világpiaci verseny következtében még sürgetőbb feladat az agrártársadalom szakmailag felkészült, fiatal utánpótlásának biztosítása. A termelői társadalom utánpótlását egy olyan környezetben kell kinevelni napjainkban, amelyben rendkívül nagy kihívásokkal kell szembenézni.

Melyek is ezek?

Elsőként kell említeni a globális pénzügyi válságot. Hogyan lehet pénzügyi

oldalról megteremteni a fiatalok vállalkozásindítását, annak támogatását, miközben a növénytermesztés jövedelmezősége a terményárak, a mezőgazdasági outputok ingadozó értéke miatt rendkívül gyors? Meg lehet-e biztonságosan termelni a szerződött termékmennyiséget, vagy esetleg fedezeti vásárlást kell eszközölni?

A gazdálkodáshoz nélkülözhetetlen tőke a föld, melynek nagysága, elhelyezkedése, minősége alapvetően meghatározza a mezőgazdasági vállalkozás jellegét. Alapvető kérdés, hogy a földtulajdonszerzésnek, földhasználatnak milyen lehetőségei, eszközei állnak rendelkezésre a fiatal egyéni gazdálkodók számára.

Magyarország klímáját és időjárását a nagy tér- és időbeni variabilitás, változékonyság, a nehéz kiszámítható-

ság, szeszélyesség jellemzi. Egyaránt érvényes ez minden klímaelemre (hőmérséklet, csapadékviszonyok, napsugárzás, páratartalom). Az, hogy mennyire sérülékeny a magyar mezőgazdaság, a növénytermesztés éghajlati szempontból, a saját bőrünkön érezzük, elég, ha csak az elmúlt három évre gondolunk.

Az Európai Unió átfogó élelmiszerbiztonsági stratégiát léptetett életbe, mely az élelmiszer-biztonságon túlmenően állat-, és növény-egészségügyi, valamint állatjóléti kérdésekkel is foglalkozik. A stratégiának köszönhetően az élelmiszerek útját a termelőtől a fogyasztóig – akár több uniós tagországon keresztül is – nyomon lehet követni. Az Európai Unióban mind a tagállamok által előállított, mind a külső országokból behozott élelmiszereknek

► szigorú követelményeknek kell megfelelniük.

A társadalmi elvárásoknak történő megfelelés, a környezettudatos mezőgazdasági termelés, a fenntartható fejlődés – akár a hatékony termesztéstechnológiák alkalmazásának rovasára is (hatóanyag kivonások, neonikotinoid korlátozás, biotechnológiai alkalmazások használatának tiltása) – nagyon nagy kihívásokat támaszt a termelői társadalommal szemben. Óriási dilemma, hogy hogyan tudnak a fiatal gazdálkodók megfelelni mind ezen a kihívásoknak, amikor jellemzően egyedül kell, kellené kialakítaniuk és működtetniük a gazdaságukat, s aktuális szakmai ismereteiknek megszerzésén is munkálkodniuk kell. A XXI. századi korszerű termelési technológiák alkalmazása, a támogatások pályázati anyagának összeállítása, az értékesítési piacok felkutatása és igényeik feltérképezése, a vállalkozást érintő uniós jogszabályok változásainak követése olyan mindennapos kihívások a fiatal agrárvállalkozók számára, melyekben segítségre van szükségük.

Ebben tudnak partnerek lenni az agrárinputban érdekelt üzleti vállalkozások szereplői, különösképpen a vetőmag és növényvédelmi cégek. A fiatal gazdálkodók érdekében a következő tevékenységekre van szükség:

1. Az ökonomiai és menedzsment ismeretekhez nélkülözhetetlen eszközök, és know-how-k biztosítása.

2. Az aktuális szakismeretek, tudás fejlesztése, elsősorban a fajtahasználat területén.

3. A legkorszerűbb, leginnovatívabb növényvédelmi technológiák, és biológiai alapok használatára való ösztönzés.

A magyar piacon tevékenykedő cégek hazai és világszinten megszerzett, diverzifikált, gyakorlatilag minden növényfajra kiterjedő tudásukkal olyan platformokat tudnak biztosítani, mellyel a magyar természeti adottságokhoz illeszkedő, világpiacon kihívásoknak megfelelni képes mezőgazdasági ismeretek elsajátíthatóak.

Hogyan lehet ezt a leghatékonyabban elérni?

Integráltnak, ahogy a termelők is gondolkodnak. Szakmailag magasan kvalifikált emberekkel, kombinált, növényfaj

alapú technológiai, valamint kereskedelmi és pénzügyi megoldások ajánlásával. Folyamatos innovációkkal, piacorientált új innovatív termékek és megközelítések piacra bocsátásával. Különösen jó minőségű, és teljesítményű termékekkel, piacfejlesztésekkel (korai gyomkikapcsolás, alkalmazástechnológia, hibrid specifikus ajánlatok).

Dedikált fiatal gazda programokkal, úgy, mint a Fiatal Agrárszakemberek Klubja a Syngenta esetében, mely konzultatív, interaktív formában megtartott előadásokkal és kísérleti bejárásokkal segíti elő a fiatal gazdák szakismereteinek kibővítését. Nem utolsósorban fiatal termelőknek szóló, individuális üzleti ajánlatokkal, mely a fiatal gazdát az okszerű technológiai elemek alkalmazása mellett üzleti, menedzsment szaktudás megszerzésében is segítheti.

A fiatal gazdák a programok révén biztosítva láthatják hovatartozásukat, tanulhatnak a gyakorlatban, s az üzleti elképzeléseiket, és az ökonomiai gondolkodásukat valóra válthatják. A kezdeményezések, az innovatív technológia, a gyakorlati eszközök a fiatal agrárszakemberek, és végső soron a magyar mezőgazdaság jövőjét szolgálják.

Bíró János

Fejlesztési Vezető, SEE Syngenta

Két év után ismét OMÉK

A 2011. évi Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás sikerére alapozva idén ismét megnyitotta kapuit a nagyközönség előtt az OMÉK. A budapesti HungExpo-n szeptember 18. és 22. között, 76. alkalommal került megrendezésre a kiállítás, amelyen csaknem 700 kiállító jelent meg, hogy bemutassa termékeit, újdonságait a közel 100 000 látogatónak.

A vásári forgatag öt napja alatt számos érdeklődő fordult meg a VSZT standján, voltak közöttük komoly termelők, hobbi kertészek, de kíváncsi, érdeklődő városiak is. Megközelítően 40 cég küldte meg számunkra a prospektusait, a reklámanyagait, így a rendelkezésre álló jelentős információs anyaggal szinte minden érdeklődőnek tudtunk megfelelő tájékoztatót adni. Bár nagyobb pulttal készültünk, mint két éve, így is éppen csak elegendő volt a hely a prospektusok számára. Emellett 18 tagunk önálló kiállítóként vett részt a rendezvényen.

Amellett, hogy a konkrét kérdésekre választottunk, idén is – ahogyan azt két éve is tettük – nagy hangsúlyt helyeztünk az általános ismeretterjesztésre. A növénynevelés, vetőmag-feldolgozás, minősítés és vetés múltját, és jelenét bemutató plakátsorozatunk mellett nagy érdeklődés övezte a szántóföldi és zöldségnövények csávázott és csávázatlan vetőmagjait bemutató gyűjteményünket. Erőinket beosztva, a kiállítás öt napjából a titkárság három alkalmazottja négy napot töltött a rendezvényen, emellett a VSZT elnöke, Takács Géza a szerdai megnyitótól kezd-

ve egészen vasárnap estig jelen volt, bekapcsolódott a munkába, és részletesen tájékoztatta az érdeklődőket.

A kiállítással párhuzamosan külön termekben szakmai konferenciákat szerveztek több (pl. növényvédelem, GMO, Nemzeti Fehérje Program, élelmiszerbiztonság stb.) témában, amelyekben csak előzetes regisztrációval lehetett részt venni, míg az A pavilon melletti színpadon koncertek, humoristák és vetélkedők várták a nagyerdeműt.

Tagjaink közül többen meglátogattak bennünket néhány szó vagy egy-egy hosszabb beszélgetés erejéig. A kiállításról általánosságban az a vélemény alakult ki, hogy sajnos egyre inkább az a tendencia, hogy az állatbemutatók, az ajándéktárgyak és a termékkóstolók miatt érkeznek a látogatók, egyre csökken az igazán szakmai érdeklődők száma. Természetesen fontos, hogy a lakosság széles köre megismerje a hazai állatfajtákat, emellett összehasonlíthassa a különböző borokat, pálinkákat és kolbászokat, amire a kiállítás jó alkalom, de meg kellene találni az egyensúlyt a szakmai rendezvény és a népi vigadalom között.

Összességében nagyobb szakmai érdeklődést vártunk, de a VSZT jelenléte szükséges volt a kiállításon, hogy a tagság számára megjelenést biztosítson, s a vetőmag szakmát képviselje. Ezúton is szeretnénk megköszönni a küldött információs anyagokat, és a látogatásokat. Külön köszönjük a Rédei Kertmag Zrt.-nek, hogy vetőmag állványával még színesebbé tette a VSZT standját.

Németh Noémi

Búcsú Dr. Németh Jánostól

Munkatársak, tanítványok és tisztelők, a magyar növénynevelés és -termesztés gyakorlati és elméleti szakemberei emlékeztek meg Dr. Németh Jánosról a szegedi Gabonakutatóban, október 9-én megtartott Emlékülésen. A magyar kukoricanevelés közelmúltban elhunyt kiemelkedő egyéniségének családtagjai is részt vettek az ünnepélyes rendezvényen.

Dr. Németh János tudományos tanácsadó, a mezőgazdasági tudományok doktora, címzetes egyetemi tanár a magyar kukoricanevelés kiemelkedő egyénisége. A nevelés tudományát és a vetőmag-előállítás minőségi fejlesztését úgy tudta ötvözni a marketing munkával, hogy az a Gabonakutatónak és a magyar kukorica vetőmagüzletének egyaránt a javát szolgálta.

Dozmaton született 1931-ben. Az érettségit követően egyetemi tanulmányait a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen kitüntetéses diplomával fejezte be. 1956-ban gyakornok volt egy állami gazdaságban. 1957-től 1962-ig Angliában amellet a *Dr. Pap Endre* mellett dolgozott kukoricanevelés asszisztensként, akit az első magyarországi beltenyésztett vonalak előállítójaként, és az első beltenyésztett kukorica hibrid megalkotójaként tartanak számon. Ezt követően nyolc évig a Keszthelyi Agrártudományi Egyetem kukorica nevelési munkájában vett részt.

Szegedre 1971-ben került, amikor a Földművelésügyi Minisztérium az akkor újjászervezett szegedi Gabonatermesztési Kutató Intézetben a Takarmánygabona Főosztály vezetésével bízta meg. Fő feladata a kukoricanevelési program megszervezése volt. Iskolát teremtett, fiatal munkatársait maga választotta ki, a csapatmunka elveinek szem előtt tartásával. Pár éven belül olyan csapatot formált, amellyel a Gabonakutató kukoricanevelését eredményessé és szakmai körökben elismertté tette.

Dr. Németh János átlagon felüli lexikális tudású, kapcsolatot kereső, és kapcsolatokat építő ember volt. Az általa fémjelzett kukoricanevelési program rövid időn belül egy széleskörű nemzetközi együttműködésre épülő nevelési tevékenységgé vált.

A bernburgi Gabonatermesztési Kutató Intézettel kötött kukoricane-

velési együttműködés kiteljesedése a nyolcvanas években valósult meg. A közösen előállított BEKE hibridek a volt NDK kukoricatermesztésének biológiai alapjául szolgáltak. Ugyanakkor, éveken át sok ezer tonna vetőmagexportot tettek lehetővé Magyarország számára.

Dr. Németh János munkásságának meghatározó része volt az amerikai Pioneer Hi-Bred International, Inc. céggel a kukorica együttműködési program megszervezése. Szakmai felkészültségével, anyanyelvi szintű angol tudásával és emberi kvalitásával meg tudta szerezni azt a bizalmat, ami ahhoz kellett, hogy egy ilyen együttműködés a hetvenes évek közepén létrejöhesen. A 20 éven át tartó Pioneer együttműködés előnyös helyzetet teremtett akkor a hibrideket képviselő Gabonakutatónak, a hibridüzemeknek, a hazai és export irányú vetőmag-kereskedelemnek. Ezen felül korszerű biológiai hátteret biztosított az abban az időben szerveződő iparszerű termelési rendszereknek. Ezt a korszakot a magyar kukoricatermesztés aranykoraként jegyzik. Magyarország a kukorica hektáronkénti átlagtermésében a világ harmadik helyezettje lehetett.

Mindezen nemzetközi együttműködések szervezése mellett folyamatosan nagy gondot fordított a saját tulajdonú hibridek nevelésére. Nevéhez 83 hibrid nevelése kötődik.

A termékfejlesztésen túl legalább annyira fontosak voltak azok a nevelési célok, amelyeket a kor igényéhez igazodva időben felismert és a termékekben realizált. A koraiság, a szárszilárdság, az egészséges szemtermés ma is meghatározó, értékmerő tulajdonságok.

A világ számos országába jutott el, sok-sok tanulmányúton vett részt, amelyek tanulságait mindig megosztotta munkatársaival.

Tudományos tevékenységét a kandidátusi és nagydoktori értekezések, valamint a nagyszámú tudományos és ismeretterjesztő cikk fémjelzi. Tagja volt az MTA Növénynevelési Bizottságának, a Magyar Növénynevelők Egyesületének, az EUCARPIA-nak és a Crop Science Society of America-nak. Elnöke volt a SZAB Növénytermesztési és Növénynevelési Szakbizottságának, a MAE Csongrád megyei Növénytermesztési Szakosztályának, és az EUCARPIA Déli Csoportjának. 1983-tól a Debreceni Agrártudományi Egyetem címzetes egyetemi tanára.

Munkáját számos kitüntetéssel ismerték el. 1970: Munka Érdemrend bronz fokozata; 1972: Kollektiv der Sozialistischen Arbeit (NDK); 1975: Mezőgazdaság Kiváló Dolgozója; 1977: Fleischmann Rudolf Emlékplakett; 1977: Mezőgazdaság Kiváló Dolgozója; 1980: Csongrád megyei Alkotódíj; 1981: Verdienter Züchter (NDK); 1981: Akadémiai Díj; 1982: Mokry Sámuel Díj; 1983: Állami Díj; 1986: Mezőgazdaság Kiváló Dolgozója; 2004: Magyar Köztársaság Érdemrend Lovag-keresztje.

A szakmai, tudományos és üzleti sikerek és kitüntetések egy nagyformátumú, racionálisan gondolkodó, iskolát teremtő növénynevelő munkásságát ismerték el. Mi, a tanítványai, munkatársai büszkék vagyunk arra, hogy Dr. Németh János tanítónk, példaképünk volt. Megtisztelő kötelességünknek érezzük, hogy szellemi örökségét nemzedékeken át megőrizzük. Mint ahogy ezt, a most megtartott emléküléssel a nagy nyilvánosság előtt is kifejezésre juttattuk.

Dr. Szél Sándor
Gabonakutató Kft.

Oroszország és Belorusszia közös programot indít a burgonya és a csicsóka termesztésében

A program kiváló minőségű burgonya termesztését, a burgonyatermesztésben új technológiai módszerek bevezetését, a bioüzemanyag-előállítás számára természetes nyersanyag előállításának növelését, gyógyszeripari termesztést, takarmánytermesztést és az

ségügyi Minisztériumot a génmódosított élelmiszerek importjának korlátozására vonatkozó javaslat kidolgozására.

Oroszországban nem állítanak elő génmódosított élelmiszereket, ugyanakkor nem tiltott a termékek behozatala és értékesítése az orosz piacon. Egyes vélemények szerint, mivel a GMO-k hatásáról hosszútávú egészségügyi vizsgálati eredmények nem állnak rendelkezésre, az orosz nép és mezőgazdaság

egészséges élelmiszerek piacának megreformálását tűzte ki célul. A programban támogatják a burgonya vetőgumó előállító vállalkozások modernizálását: innovatív technológiák kidolgozását a betakarítására és tárolására vonatkozóan, hatékony üzemek létrehozását az élelmiszer-alapanyag, inulin, üzemanyag és takarmány előállítására.

A 2016-ig megvalósuló terv 5 ezer tonna kiváló minőségű eredeti burgonya vetőgumó, 0,5 ezer tonna inulin, 22,1 ezer tonna csicsóka takarmány és 5 ezer tonna bioetanol előállítását biztosítja. Várhatóan 1200 új munkahely jön létre.

A terv megvalósítása 7,5 milliárd rubel, ebből 1,5 milliárd az állami költségvetésből biztosított – 975 millió az orosz, 525 millió a belorusz fél részéről –, 6 milliárd pedig költségvetésen kívülről származik.

Vlagyimir Putyin javaslatot vár a génmódosított élelmiszerek betiltására

V. Putyin utasította a Gazdasági és Kereskedelmi Minisztériumot, a Mezőgazdasági Minisztériumot és az Egész-

kezésre, az orosz nép és mezőgazdaság védelmében teljes tiltást kellene bevezetni Oroszországban a GMO-kra.

Nikolaj Fjodorov mezőgazdasági miniszter a kérdés elemzésére génmódosított termékekkel kapcsolatos jogszabályok aktualizálására, és konkrét javaslatok kidolgozására tett ígéretet.

Oroszország és az Európai Unió közel állnak a „bizalmas kapcsolat” megteremtéséhez a mezőgazdasági termékek kereskedelmében

Oroszország, amióta belépett a WTO-ba, intenzív párbeszédet folytat az Európai Bizottsággal. Ennek köszönhetően egyre jobb viszony alakul ki a két fél között. Ha a kapcsolat eléri a megfelelő szintet, az oroszok jobban megbíznak majd az európai termékekben, kevesebb védelmi intézkedést fognak hozni, az európai országok pedig nagyobb bizalommal tekintenek majd az orosz termékekre.

Jelenleg néhány nehézség áll a mezőgazdasági termékek exportja előtt, elsősorban a szabványok, illetve a minőség és élelmiszerbiztonsági szabályok közötti különbségek.

Fontos tényező az is, hogy európai cégek Oroszország területén működnek, és a külföldi befektetők számára vonzó maradjon az orosz mezőgazdaság.

Az ukrán agrárszektor vonzóbbá válik az európai uniós társulásról szóló megállapodás aláírása után

A megállapodás aláírása után az ukrán mezőgazdasági termékeket több, mint 500 millió, nagyobb vásárlóerővel bíró fogyasztó vásárolhatja a világon. Az elmúlt 7 hónap alatt az ukrán mezőgazdasági termékek exportjának értéke az EU országaiba 2,6 milliárd dollár volt, ez az előző év azonos időszakával összehasonlítva 16,3%-os növekedést mutat. A külkereskedelmi forgalom Ukrajna és az EU országai között 11%-kal nőtt, elérve a 4,6 milliárd dollár összértéket. Az EU részesedése a mezőgazdasági termékek külkereskedelmi forgalmában évről évre nő, jelenleg 34%-ot tesz ki, míg 2010-ben ez mindössze 27% volt.

Az élelmiszerárak a megállapodás megkötése után nem nőnek, ugyanakkor az ukrán vállalkozások beléphetnek az EU-s piacokra. Az Ukrajna és EU közötti szabad kereskedelem bevezetéséhez és az ukrán agráripari termékek értékesítéséhez Ukrajnának elengedhetetlen megfelelnie a nemzetközi követelményeknek. Nyilvánvalóan ez az ukrán vállalkozások költségeinek növekedését vonja maga után, ugyanakkor a továbbiakban versenyképesebbé teheti azokat, ennek nyomán pedig az ukrán termékek exportja növekedhet.

Ukrajna számára több lehetőség nyílik, hogy az európai piacra élelmiszert szállítson. Az elemzők előrejelzéseivel egyetértve, amennyiben az EU szabad kereskedelmi zónájához való társulási megállapodást aláírják, Ukrajna élelmiszer-, és feldolgozóipara sokkal vonzóbbá válik a beruházások számára.

Rosztov megye és Hollandia aláírták a mezőgazdasági együttműködésről szóló megállapodást Amszterdamban

A dokumentumot Rosztov megye kormányzója és Oroszország hollandiai kereskedelmi képviselője írta alá. A két ország között létrejött megállapodás célja a régió mezőgazdasági exportjának előmozdítása a holland és az euró-

- ▶ pai piacokon, valamint a külföldi tőke és az innováció bevonása a Rosztov megyei mezőgazdaságba. A megállapodás szerint a régió képviselteti magát a hollandiai kereskedelmi eseményeken és kiállításokon, ezenkívül segítséget nyújt a holland agráriparnak, hogy a Rosztov megyei hasonló szakmai eseményeken részt vehessenek, kapcsolatokat építhessenek ki.

A Bonduelle 600 millió rubelt fektet Kubanyi gyárába

Az üzleti tervekről a francia holding vezetője beszélt *Alekszandr Tkacsev* kormányzóval történő találkozásán.

10 évvel ezelőtt a vállalat első között jelent meg a vidéken és fektetett hatalmas összeget a termelésbe. Ma a környéken két üzem működik: a novotyitarovi és a timasovi. A kormányzó szerint a projekt rávilágít, hogy komoly befektetési lehetőségek rejlenek Oroszországban, Kubanyban. A Bonduelle vezető, innovatív vállalkozás, ahol a legújabb technikai felszereléseket, koncepciókat alkalmazzák. Jelenleg a Bonduelle – Kubany az egyik legjövedelmezőbb és legismertebb vállalkozás Oroszországban, számos munkahelyet teremtve. Ezenkívül a vállalat jelentős mértékű adót is fizet.

A kormányzó és a Bonduelle között azért került sor a találkozóra, mert a vállalkozás bővíti az üzem kapacitását, aminek következtében dönteni kell a földkérdésről. A kukorica és a borsó vetésterülete nőni fog, hogy az üzem biztosan elegendő nyersanyaghoz jusson. A novotyitarovi üzembe a franciák 40 millió eurós befektetést terveznek.

A cégnek Kanadában és az USA-ban összesen 11, Magyarországon 1, Oroszországban immár 2 üzeme van. A vállalat bízik az idej jó kukorica és borsó termésben. Annak érdekében, hogy az időjárásról való függőséget csökkentse, az öntözéses földművelést fogják fejleszteni.

Orosz növény-egészségügyi korlátozás az európai burgonya vetőgumó és étkezési burgonya szállítmányokra

2013 novemberében, Berlinben az Európai Unió és Oroszország képviselői hosszasan egyeztettek arról, hogy Oroszország kápija meg a burgonyakár-

tevőktől mentes uniós területek és az ott található termelők listáját. Az Unió rendszere nem teszi lehetővé, hogy kártevőktől mentes teljes régiókat határozzanak meg, csupán az előállító-területre vonatkozóan lehet nyilatkozni. Az orosz fél javaslatát, miszerint minden országból jelöljenek ki egy céget, az Unió nem fogadta el. Az EU a tagállamok elé fogja terjeszteni az ügyet, kiemelve az oroszországi karantén kártevők listáját.

Az amerikai Cargill 200 millió dolláros napraforgó pogácsa üzemét épít Volgográd körzetben

A beruházás költségvetését jóváhagyták, a területen elkezdődött az építkezés. A korszerű üzem 30 hektáron terül majd el Volgográd körzet Novoanninszk kerületében, évente 600 ezer tonna napraforgót fog feldolgozni, egyebek között 260 ezer tonna nem finomított olaj és 280 ezer tonna takarmány nap-

raforgó pogácsa kibocsátásával. A vállalat sajtóközleménye szerint már az építkezéskor is 150 munkahelyet teremtenek, és körülbelül még egyszer ennyi állandó alkalmazottra lesz szükség az üzem beindulását követő két évben.

Ez a 200 millió dolláros beruházás az utóbbi néhány év legnagyobb beruházása a volgográdi agráriparnak. Egész Volgográd megye több, mint 600 ezer tonna napraforgót termeszt évente, és jelenleg a termés nagy részét elszállítják. Az üzem építése közvetlen hasznot jelent a vidék gazdaságainak, amelyeknek eddig viszonteladókkal kellett dolgozniuk. A helyi feldolgozóüzem változtatni fog a helyzeten, lehetővé teszi majd, hogy a későbbiekben ne nyersanyaggal, hanem készterméssel kereskedjenek.

A megyei hatóság a helyi infrastruktúra fejlesztéséről is megállapodott az amerikai céggel.

Összeállította:
Hegedűs Nikolett

Régi fajták diverzitása

Kutatók olyan tulajdonságokat keresnek, amelyeket felhasználhatnak a modern nemesítés során

A mai modern fajtákkal rokon, egészen ősi vagy vad növényfajok, fajták vetőmagvait évtizedek óta szerzte a világon génbankokban őrzik. Azonban ezek genetikai állományáról nem sokat tudunk.

Az emberiségnek számos globális kihívással kell szembenéznie, legyen az a klímaváltozás vagy az egyre növekvő népesség élelmezése. Tisztában vagyunk azzal, hogy vannak olyan gének, amelyek segíthetnek megvédeni vagy javítani a termést, csak meg kell találni a módját, hogy ezeket hasznosítani tudjuk.

Amerikai genetikusok vad rizs, szója és bab fajtákkal dolgoznak annak érdekében, hogy olyan tulajdonságokat határozzanak meg, amelyeket a modern nemesítésben felhasználva a fajtákat jobb alkalmazkodóképességgel

Vadrizs

ruházhatják fel. A programtól hosszú távon azt várják, hogy fenntarthatóbbá és stabilabbá tehetik a szója és rizs termesztését a mai termesztett fajták vad őseinek felhasználásával.

Ezeknek a régi és adott tájakhoz alkalmazkodott fajtáknak a genomja hordozhatja a megoldást a 21. századi mezőgazdaság kihívásainak megfelelő fajták nemesítéséhez. Más amerikai laboratóriumok, kanadai és francia laboratóriumokkal együttműködve, hasonló témán dolgoznak napraforgóval.

Forrás: Seed Today 2013/IV.

Nagy-Britannia és a GM búza

Növelik a GM búza kísérleteket

A brit környezetvédelmi, élelmiszerügyi és vidékfejlesztési miniszter véleménye szerint a gazdák számára elérhetővé kell tenni a legújabb technológiai fejlesztéseket, hogy hasznukat kiaknázhassák. A GM növények valódi lehetőséget jelentenek a nagy terméshozamok hatékony elérésére növényvédőszerrel minimális felhasználása mellett vagy azok nélkül. Az EU-ban bizonyítékon alapuló döntéshozatalra lenne szükség, a fogyasztókat pontos információkkal kellene ellátni, hogy ennek megfelelően tudjanak dönteni. Nem probléma az EU elővigyázatossága, csupán a piacon elérhetővé kellene tenni azokat a termékeket, amelyek már jelenleg is megfelelnek a szigorú engedélyeztetési eljárásnak.

A brit Környezetvédelmi Minisztérium engedélyt adott a GM búza kísérletek kiterjesztésére, őszi vetésű búza vizsgálatára. A kutatóknak így több információ áll majd rendelkezésükre, hogy különböző környezeti viszonyok között értékeljék, milyen hatékonyan tartja távol a GM búza a levéltetveket. A géntechnológiát és a növény természetes védelmi mechanizmusát kombináló kísérlet célja, hogy értékeljék, adott növényi feromon hogyan tartja távol a levéltetveket. A feromont több növényfaj is termeli, ami nem csak riasztja a levéltetveket, hanem a levéltetvek ellenségeit is csalogatja.

A kísérleti vetőmagot szeptember közepén elvetették, és az időjárástól függően 10-12 héttel később, november végén vagy december elején megsemmisítik az állományt. A kísérlet őszi indításával, sokkal több információ áll majd a kutatók rendelkezésére a levéltetvek különböző körülmények között tapasztalható károsításáról.

Fontos megjegyezni, hogy 2012 májusában az első brit GM búza kísérletet GMO ellenes aktivisták megsemmisítették. Betörték a kutatóintézet területére, és tönkretették a kísérletet. Az elkövetőket elfogták és vádat emeltek ellenük, a közvélemény pedig támogatja, hogy az aktivistákat perbe fogják.

Forrás: Seed Today 2013/IV.

A repcefénybogarat a sárga szín vonzza

A piros repce virágok kevésbé vonzzák a kártevő bogarakat

Egy nemrégiben publikált tanulmány szerint, ha a repce (*Brassica napus*) szirmainak színe nem sárga, hanem piros, szignifikánsan csökken a repcefénybo-

Pirosra festett repce virág

gár kártétele. Brit kutatók fehérvirágú repce virágait festették ételfestékkel úgy, hogy a növény a gyökerein keresztül vette fel a színezőanyagot. A kutatók számolták, hogy a különböző színű virágokon (fehér – kontrol, sárga, piros és kék) hány rovar jelent meg. A sárga és a fehér vonzotta a legtöbb, míg a piros a legkevésbé vonzott. Ezt követően a kutatók vizsgálták, hogy a virágok illata befolyásolja-e a rovarok megjelenését. A különböző kezeléseket között nem volt különbség, a kártevőket első sorban a virág színe vonzza. A továbbiakban a megfigyelt viselkedés mozgatórugóit vizsgálták. A fény hullámhosszának változtatását követően figyelemmel kísérték, hogy mely virágok vonzották jobban a rovarokat. A repcefénybogárra azok a színek hatnak jobban, amelyek erősebben verik vissza az UV fényt, ilyen a fehér és a sárga.

Az eredmények a jövőben segíthetnek hatékonyabb rovarcsapdák és rovarok számára kevésbé vonzó repcefajták fejlesztésében.

Forrás: Seed Today 2013/IV.

*Összeállította:
Németh Noémi*

ISF konferencia 2017-ben Budapesten

A Nemzetközi Vetőmag Szövetség (ISF) közgyűlése 2011-ben úgy határozott, hogy a 2017. évi ISF World Seed Congress Budapesten kerüljön megrendezésre. Tekintettel az esemény nagyságára és jelentőségére, megfelelő időben el kell kezdeni a szervezést. Ezért augusztus 22-én megtartotta első megbeszélését a konferencia Szervező Bizottsága, amelyen meghatározták a rendezvény vezérfonalát és az egyes események lehetséges helyszíneit. A koncepció lényege, hogy a különböző események Duna menti helyszíneken kerüljenek megrendezésre, hogy a résztvevők ízelítőt kapjanak Budapest szépségeiből.

Az Ellenőrző Bizottság megválasztotta elnökét

A Szeptember 24-én megtartotta első ülését a májusi VSZT Küldöttközgyűlésen megválasztott Ellenőrző Bizottsága (EB). Az ülés elsődleges célja az volt, hogy Bizottság elnököt válasszon. A Bizottság tagjai egyhangúan Kovács Istvánt a Siófoki Siómente Zrt. terme-

lési igazgatóját választották meg az EB elnökének, amihez szívből gratulálunk és munkájához sok sikert kívánunk.

Elnökségi ülés volt szeptemberben

A VSZT Elnöksége szeptember 24-én tartott megbeszélést, ahol számos szakmai kérdést vitattak meg. Az Alapszabály májusi módosítása óta a VSZT egy pártoló taggal bővült, az Elnökség elfogadta az SGS Hungária Kft. felvételi kérelmét. A résztvevők áttekintették az EU vetőmag rendeletek elfogadásával kapcsolatos eddigi fejleményeket és a további lehetőségeket. Az elnökség tagjai a neonicotinoid csávázószerek betiltásával kapcsolatos helyzetértékelést is elvégezték. A titkárság beszámolt arról, hogy benyújtotta Minisztérium számára a VSZT szakmaközi szervezeti elismerési kérelmét. Az ülés zárásaként a leköszönt Elnökségi tagoknak (*Bánki Horváth Dezső, Blum Zoltán, dr. Farkas Béla, Hámori Sándor, Marosi Gábor, Schisler István, Timár Béla, Timár Zoltán*) a jelenlegi Elnökség megkülönböztetett tisztelettel és nagyrabecsüléssel köszönte meg a Szövetség jó híréért, eredményeiért és a meg-

újulási folyamatban kifejtett kiemelkedő tevékenységüket, amiért elismerő oklevelet kaptak.

Helyzetértékelés a profi zöldségvetőmag piacon

Október 1-jén szokásos évértékelő megbeszélésüket tartották a profi friss-piaci zöldségvetőmag-forgalmazó cégek. A megbeszélés elején az 50/2004 FVM-rendelet legutóbbi módosítása kapcsán tájékoztatást nyújtottak a NÉBIH képviselői, illetve az Európai Unió vetőmag rendeletről a VSZT titkárság adott rövid összefoglalást. A vetőmagpiaci helyzet értékelése során a résztvevők megállapították, hogy egyes fajok vetőmag-értékesítése csökkent, másoké nőtt, de alapvetően stagnál a piac. Az önkormányzatok által szervezett közfoglalkoztatási programok kisebb zavart okozhatnak a piacon, mert nem jelentenek stabil keresletet. A kormány kertészeti stratégiája a kertészeti ágazat 50%-os növekedését célozta meg, ehhez azonban sajnos még nem minden feltétel áll rendelkezésre.

A feldolgozóipari szállító cégek november 6-án tartották évértékelő megbeszélésüket. A résztvevők egyetértettek abban, hogy a vetőmag-előállítás szempontjából kedvező szezont zártak le, a raktárakba került magok jó minőségűek. A csemegekukorica vetőmag-előállítás elérte csúcspontját, azonban egyes területek fagykárt szenvedtek a korábbi időszakban. Sajnos nem szűnő probléma – különösen a zöldborsó esetében – a visszafogott és nem minősített vetőmag használata.

Kibővített ülést tartott a Hibrid Növények Szekció Bizottság

November 12-én, a meghatározó piaci szereplőkkel kibővített ülés keretében, az elmúlt szezont tapasztalatait értékelték és a következő vetőmag-értékesítési szezont készítette elő a Hibrid Növények Szekció Bizottság. Már tavaly együttműködés kezdődött a fajtatulajdonosi és a forgalmazó termékpálya tagjai között, ezt megerősítve, illetve tovább fejlesztve zajlott a tárgyalás az érintettek között annak érdekében, hogy a termelők vetőmaggal történő ellátása zökkenőmentesen, gördülékenyen történjen.

A ZKI Zöldségtermesztési Kutató Intézet Zrt. K+F pályázata

Kilenc új zöldségfajta nemesítési programja és a nemesítés hatékonyságát fokozó üvegház építése

Előző lapszámunkban beszámoltunk arról, hogy az ZKI Zrt. idén ünnepelte fennállásának 70. évfordulóját. A júniusban tartott konferenciával egybekötve ünnepélyesen átadták a nemesítés hatékonyságát jelentős mértékben fokozó, egy hektáros kutatási célú üvegházat. A 14 egységből álló, rovaroktól izolált, nagy légtérű, magas szintű klímaszabályozással rendelkező termesztő berendezés alkalmas az év bármely szakában új nemesítési programok elindítására, a nemesítés idejének lerövidítésére és a nemesítési kibocsátások felgyorsítására.

A gazdaságfejlesztési operatív program keretében 2011-ben indított projektnek a K+F részében a ZKI hét zöldségfajta a nemzetközi piacokon is versenyképes fajták kifejlesztését tűzte ki célul hazai genetikai alapanyagok felhasználásával.

A projekt 2013 októberében zárul, a nemesítés utolsó fázisaként 9 új zöldségfajta állami minősítésre történő bejelentése valósul meg. Paprikában egy fehér színű blocky fajta, egy nagy termőképességű almapaprika és egy alanyfajta nemesítése fejeződik be. A projekt további eredményei: 1-1 zöldborsó, szemölcsös típusú konzervuborka, hosszúkás termésű görögdiinnye, hűtő- és konzervipari felhasználású zöldbab, gépi betakarítású paradicsom és lila hagymafajta.

A fajtaválaszték bővítésével a ZKI Zrt. elsősorban a hazai termelők és felhasználók igényeket kívánja minél magasabb színvonalon kielégíteni, ugyanakkor az újonnan előállított fajták lehetőséget adnak a cég vetőmag exportjának bővítésére is.

Nagyigmándon vetőmagüzemet avattak

Közel 400 vendég jelenlétében, november 7-én ünnepélyesen átadták a Monsanto Hungária Kft. 14 milliárd forint ráfordítással bővített kukorica- és repcevetőmag előállító nagyigmánda vetőmagüzemét. A társaság az üzemet még az IKR Zrt.-től vásárolta meg, amit most teljeskörűen felújított. A bővítésnek köszönhetően a cég vetőmagtermelő kapacitása megduplázódott.

Az eseményen a Monsanto középkelet-európai régiós vezetői, magyar partnerei, a NÉBIH képviselői, az Amerikai Nagykövetség munkatársai, a Vidékfejlesztési Minisztérium delegációja és számos újságíró vett részt.

A VM részéről dr. Bognár Lajos élelmiszerlánc-felügyeletért és agrárigazgatásért felelős helyettes államtitkár a vidékfejlesztési miniszter üdvözlését tolmácsolva mondott köszöntőt, melyben kiemelte a mezőgazdasági termelés eredményességét meghatározó biológiai alapok fontosságát, különös tekintettel arra, hogy ezek az alapok a nemesítés eredményeként egyre nagyobb mennyiségű és jobb minőségű termés eléréséhez segítik hozzá a termelőket. A Monsanto fajtái, hibridjei évtizedek óta jelen vannak a magyarországi termesztésben, az állami kísérletekben kiemelkedően szerepelnek. A Monsanto is hozzájárul ahhoz, hogy Magyarország 180-190 milliárd forint értékben állít elő vetőmagot, melynek több mint fele exportra kerül.

A sikeres termesztés alapja az ellenőrzött úton előállított, vizsgált és minősített vetőmag. A 135 éven át folyamatosan végzett hatósági munka igazolja az állami keretek között, illetve állami felügyelet mellett végzett vetőmag minősítés létjogosultságát. A vetőmag minősítés „szigorúsága” nemcsak a hatóság, hanem a nagyvállalatok érdeke is, hiszen közös cél a bizalom megteremtése az áru iránt.

A rendelkezésre álló szakértelem, az öntözhető, jó tápanyag-ellátottságú, vetésváltásra alkalmas földterületek, továbbá a keleti piacok közelsége és a minőségi áru iránti igény meggyőző érv volt a multinacionális vállalatok megedzmentje számára, hogy Magyarországon érdemes hosszú távon befektet-

Szanyi István, a Monsanto Hungária Kft. ügyvezetője

ni ebbe az ágazatba. A Monsanto Hungaria Kft., illetve annak jogelődje az első között jelent meg a magyar piacon. A nagyszabású beruházás bizonyítja, hogy döntésüket ma is helyesnek látják.

A helyettes államtitkár kiemelte, hogy az előző évek fejlesztései után, a beruházás mindenki számára garanciát jelent, hogy ez a jó gyakorlat, a hatékony együttműködés, a közös munka a jövőben is folytatódik. A Minisztérium vidékfejlesztési politikájának közép-pontjában a munkahelyteremtés áll, hogy a magyar családok a szülőföldjükön boldogulhassanak. Példaértékű, hogy a Monsanto Hungaria Kft. a feldolgozóüzem létesítésével, a termelőkapacitás bővítésével új munkahelyeket teremt.

A magyar termelők közreműködésével előállított, minőségi vetőmagok a világ minden táján keresett termékek. Bognár Lajos zárógondolatként a mi-

Dr. Bognár Lajos élelmiszerlánc-felügyeletért és agrárigazgatásért felelős helyettes államtitkár

niszter és a minisztérium dolgozóinak a nevében is azt kívánta, hogy az átadott üzem öregbítse a vállalat és a magyar vetőmagok jó hírét itthon és szerte a világban.

Szanyi István, a Monsanto Hungaria Kft. ügyvezetője elmondta, hogy a Kft. jogelődje 1997-ben kezdte meg működését Magyarországon mint tipikus növényvédőszer forgalmazó cég, amely az elmúlt 16 év alatt mind a világon, mind Magyarországon a piacon vezető szerepet betöltő, innovatív megoldásokat és komplex technológiákat ajánló vetőmag vállalatá alakult. A cég központja Budapesten van, emellett Szatymazon kukoricanevelési központ, Kecskeméten és Budapesten zöldségnevelési és technológiafejlesztő állomás, valamint Farnoson zöldségvetőmag-üzem található. Mindez kiegészült a nagyigmánda vetőmag-üzemmel. ➤

Szalagátvágás: Guillaume Gonnet, Bognár Lajos, Hajdúné Farkas Erika és Szanyi István

A megnyitó beszédek követően Szanyi István ügyvezető, *Hajduné Farkas Erika* polgármester asszony, Bognár Lajos helyettes államtitkár és *Guillaume Gonnet*, a Monsanto európai vetőmag-ellátásért felelős vezetője átvágta a nemzeti színű szalagot. A vendégek jól szervezett alapos körtúra keretében megtekintették megduplázott kapacitású vetőmagüzemet, ahol a szárítót teljesen felújították, beszerettek két új, szín szerinti osztályozót, új vetőmagcsává-

zót, és automata csomagolósort. A feldolgozókapacitás növelése egy tíz-éves, 500 millió eurós európai beruházás része, amely a további franciaországi, ukrainai és oroszországi fejlesztésekkel együtt több mint 100 százalékkal növeli a társaság vetőmagtermelését. A nagyigmándi üzem 62 állandó alkalmazottnak ad munkát, az időszakosan foglalkoztatottak száma pedig 60 és 360 fő között változik. A vetőmag-előállítás ezen felül hét magasan képzett

mérnök felügyeli. A szántóföldi vetőmag-előállításban 6-7000 fő alkalmazására van lehetőség idénymunka keretében a kukorica címerezés és a vetőmag-üzemi munkacsúcs idején.

Az ünnepség ebédrel zárult, ahol a résztvevők kellemes légkörben oszthatták meg egymással gondolataikat a vetőmagüzemről, az ágazatról, a növénytermesztésről, a mezőgazdaságról vagy éppen a jövőről.

R. Sz.

VETŐMAG SZÖVETSÉG SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS LAPJA

Elérhetőség: **dr. Ruthner Szabolcs** ügyvezető igazgató

1113 Bp. Ábel Jenő u. 4/b • Tel. 06-1-332-5755, Fax: 06-1-302-6507 • E-mail: vszt@vszt.hu • Honlap: www.vsst.hu

Felelős szerkesztő: **Hajtun György**

Szerkesztő Bizottság: **Dr. Balikó Sándor** /elnök/ (Bóly Zrt) • **Bíró János** (Syngenta Seeds)

Dr. Bóna Lajos (Magyar Növénytermesztők Egyesülete) • **Pavelka Árpád** (ZKI) • **Virágné Pintér Gabriella** (Gabonakutató)

Kiadja: A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

Felelős kiadó: VSZT ügyvezető igazgatója

A 2013. évi 3. lapszám a Vidékfejlesztési Minisztérium támogatásával jelent meg.